

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. vasario 20 d.
(OR. en)

5659/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0002 (NLE)

VISA 9
COEST 19
JAIEX 10

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas:	TARYBOS SPRENDIMAS, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Jungtiniame komitete, įsteigtame pagal Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimą dėl vizų režimo supaprastinimo, dėl to Susitarimo įgyvendinimo bendrųjų gairių priėmimo
----------	---

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2018/...

... m. ... d.

**kuriuo nustatoma pozicija,
kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi
Jungtiniame komitete,
įsteigtame pagal Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimą
dėl vizų režimo supaprastinimo,
dėl to Susitarimo įgyvendinimo bendrųjų gairių priėmimo**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies a punktą
kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į 2014 m. balandžio 14 d. Tarybos sprendimą 2014/242/ES dėl Europos Sąjungos ir
Azerbaidžano Respublikos susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo sudarymo¹,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

¹ OL L 128, 2014 4 30, p. 47.

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo¹ (toliau – susitarimas) 12 straipsniu įsteigiamas Jungtinis komitetas (toliau – Jungtinis komitetas). Jame visų pirma nustatyta, kad Jungtinis komitetas turi prižiūrėti, kaip įgyvendinamas Susitarimas;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 810/2009² nustatyta tvarka ir sąlygos, taikomos išduodant vizas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba būti joje ne ilgiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį;
- (3) reikia parengti bendrąsias gaires, siekiant užtikrinti, kad valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos visiškai nuosekliai įgyvendintų susitarimo nuostatas, ir paaiškinti susitarimo ir susitariančiųjų šalių teisės aktų nuostatų, kurias jos toliau taiko susitarimu nereglamentuojamiems vizų klausimams, tarpusavio ryšį;
- (4) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Jungtiniame komitete, dėl Susitarimo įgyvendinimo bendrųjų gairių priėmimo;

¹ OL L 128, 2014 4 30, p. 49.

² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

- (5) šiuo sprendimu plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatom, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2000/365/EB¹; todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį sprendimą, jis nėra jai privalomas ir ji neprivalo jo taikyti;
- (6) šiuo sprendimu plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatom, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB²; todėl Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (7) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

¹ 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 131, 2000 6 1, p. 43).

² 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

1 straipsnis

Pozicija, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Jungtiniame komitete, įsteigtame Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo 12 straipsniu, dėl to Susitarimo įgyvendinimo bendrųjų gairių priėmimo grindžiama prie šio sprendimo pridėtu Jungtinio komiteto sprendimo projektu.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta ...

Tarybos vardu

Pirmininkas

PROJEKTAS

**EUROPOS SĄJUNGOS IR
AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOS
SUSITARIMU DĖL VIZŲ REŽIMO SUPAPRASTINIMO ĮSTEIGTO
JUNG TINIO KOMITETO SPRENDIMAS Nr. .../201...**

... m. ... d.

**dėl to Susitarimo įgyvendinimo
bendrujų gairių priėmimo**

JUNGTINIS KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimą dėl vizų režimo supaprastinimo (toliau – susitarimas)¹, ypač į jo 12 straipsnį,

¹ ES OL L 128, 2014 4 30, p. 49.

kadangi susitarimas įsigaliojo 2014 m. rugsėjo 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo įgyvendinimo bendrosios gairės išdėstomos šio sprendimo priede.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta ...

Europos Sąjungos vardu

Azerbaidžano Respublikos vardu

PRIEDAS

EUROPOS SĄJUNGOS IR AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOS
SUSITARIMO
DĖL VIZŲ REŽIMO SUPAPRASTINIMO
ĮGYVENDINIMO BENDROSIOS GAIRĖS

Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo (toliau – susitarimas), kuris įsigaliojo 2014 m. rugsėjo 1 d., tikslas – remiantis abipusiškumo pagrindu supaprastinti vizų išdavimo Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams, kai numatomo buvimo trukmė yra ne ilgesnė kaip 90 dienų per 180 dienų laikotarpį, tvarką.

Siekiant supaprastinti vizų išdavimo Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams tvarką, susitarime nustatomos, remiantis abipusiškumo pagrindu, teisiškai privalomos teisės ir pareigos.

Šiomis gairėmis, kurias priėmė susitarimo 12 straipsniu įsteigtas Jungtinis komitetas (toliau – Jungtinis komitetas), siekiama užtikrinti, kad Sąjungos valstybių narių (toliau – valstybės narės) ir Azerbaidžano Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos darniai įgyvendintų susitarimą. Šios gairės nėra susitarimo dalis, todėl jos nėra teisiškai privalomos. Vis dėlto diplomatinio ir konsulinio korpuso darbuotojams primygtinai rekomenduojama nuosekliai jomis vadovautis įgyvendinant susitarimą.

Ketinama šias gaires atnaujinti, atsižvelgiant į patirtį, įgytą įgyvendinant susitarimą; už jų atnaujinimą atsakingas Jungtinis komitetas.

Siekiant užtikrinti nuolatinį ir darnų susitarimo įgyvendinimą ir laikantis Jungtinio vizų režimo supaprastinimo komiteto darbo tvarkos taisyklių, Šalys susitarė tarp oficialių Jungtinio komiteto posėdžių palaikyti neformalius ryšius, siekiant išspręsti skubius klausimus. Išsamios ataskaitos dėl šių klausimų ir neformalių ryšių bus pateiktos kitame Jungtinio komiteto posėdyje.

I. BENDRIEJI KLAUSIMAI

1.1. Tikslas ir taikymo sritis

Susitarimo 1 straipsnyje nustatyta: „Šio susitarimo tikslas – abipusiškumo pagrindu supaprastinti vizų ne ilgesniam kaip 90 dienų per 180 dienų buvimo laikotarpiui išdavimo tvarką Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams.“

Susitarimas taikomas visiems Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams, teikiantiems prašymus išduoti trumpalaikę vizą, neatsižvelgiant į tai, kurioje šalyje jie gyvena.

Susitarimas netaikomas asmenims be pilietybės, turintiems bet kurios valstybės narės ar Azerbaidžano Respublikos išduotą leidimą gyventi. Tos kategorijos asmenims taikomos Sąjungos vizų *acquis* taisyklės ir Azerbaidžano Respublikos nacionalinė teisė.

1.2. Susitarimo taikymo sritis

Susitarimo 2 straipsnyje nustatyta:

- „1. Šiuo susitarimu numatomas vizų režimo supaprastinimas taikomas Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams tik tais atvejais, kai jie neatleidžiami nuo vizos reikalavimo Azerbaidžano Respublikos, Sąjungos arba valstybių narių įstatymais ir kitais teisės aktais, šiuo susitarimu arba kitais tarptautiniais susitarimais.
2. Šiame susitarime nenumatytiems klausimams, pvz., atsisakymui išduoti vizą, kelionės dokumentų pripažinimui, pragyvenimui pakankamų lėšų įrodymui ir draudimui atvykti bei išsiuntimo priemonėms, taikoma Azerbaidžano Respublikos, valstybių narių nacionalinė teisė arba Sąjungos teisė.“

Nedarant poveikio susitarimo 10 straipsniui (kuriame numatyta išimtis dėl vizų reikalavimo taikymo Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams, turintiems galiojančius diplomatinis pasus), susitarimas neturi įtakos galiojančioms vizos reikalavimo ir jo netaikymo taisyklėms. Pavyzdžiui, Tarybos reglamento (EB) Nr. 539/2001¹ 4 straipsniu valstybėms narėms leidžiama numatyti vizos reikalavimo išimtis, be kitų asmenų kategorijų, civilinio oro ir jūrų transporto įguloms.

¹ 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 81, 2001 3 21, p. 1).

Atsižvelgiant į tai, reikėtų pridurti, kad pagal Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo, sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo¹ 21 straipsnį visos Šengeno valstybės narės turi pripažinti, kad viena kitos išduotos ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi galioja trumpalaikiam buvimui viena kitos teritorijoje. Visos Šengeno valstybės narės pripažįsta Šengeno asocijuotųjų šalių išduotus leidimus gyventi, D kategorijos vizas ir trumpalaikes vizas, reikalingas atvykimui ir trumpam buvimui.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009² (Vizų kodeksas) taikomas visiems klausimams, nepatenkantiems į susitarimo taikymo sritį, kaip antai Šengeno valstybės narės, atsakingos už prašymo išduoti vizą tvarkymą, nustatymui, atsisakymo išduoti vizą pagrindimui, teisei apskūsti neigiamą sprendimą ir asmeninio pokalbio su prašymą išduoti vizą pateikusiu asmeniu bendrai taisyklei, taip pat visos susijusios informacijos apie prašymą išduoti vizą teikimui. Be to, visiems klausimams, nepatenkantiems į susitarimo taikymo sritį, kaip antai dėl kelionės dokumentų pripažinimo, pragyvenimui pakankamų lėšų įrodymo, atsisakymo leisti atvykti į valstybių narių teritoriją bei išsiuntimo priemonių, atitinkamais atvejais ir toliau bus taikomos Šengeno taisyklės, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399³ (t. y. dėl atsisakymo leisti atvykti į teritoriją, pragyvenimui pakankamų lėšų įrodymo ir kt.), ir nacionalinės teisės aktai.

¹ ES OL L 239, 2000 9 22, p. 19.

² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (ES OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

³ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (ES OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

Net jeigu tenkinamos susitarime numatytos sąlygos, pavyzdžiui, prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo pateikia 4 straipsnyje nurodytoms keliautojų kategorijoms nustatytą kelionės tikslą patvirtinantį dokumentą, gali būti atsisakyta išduoti vizą, jeigu netenkinamos Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2016/399 (Šengeno sienų kodekso) 6 straipsnyje nustatytos sąlygos, t. y. asmuo neturi galiojančio kelionės dokumento, dėl jo paskelbtas perspėjimas Šengeno informacinės sistemos (toliau – SIS), asmuo laikomas keliančiu pavojų viešajai tvarkai, vidaus saugumui ir kt.

Galima taikyti ir kitas pagal Vizų kodeksą nustatytas lanksčias vizų išdavimo sąlygas. Pavyzdžiui, asmenims, kurie nepriklauso susitarimo 5 straipsnyje nustatytoms asmenų kategorijoms, gali būti išduodamos daugkartinės ilgalaikės vizos, galiojančios iki penkerių metų, jeigu tenkinamos Vizų kodekso 24 straipsnyje nustatytos sąlygos. Taip pat toliau bus taikomos Vizų kodekso 16 straipsnio 5 ir 6 dalių nuostatos, kuriomis leidžiama neimti vizos mokesčio arba jį sumažinti.

Azerbaidžano Respublikos atveju Azerbaidžano Respublikos migracijos kodeksas¹ ir kiti atitinkami norminiai teisės aktai taikomi visiems klausimams, nepatenkantiems į susitarimo taikymo sritį, kaip antai atsisakymo išduoti vizą pagrindimui, teisei apskusti neigiamą sprendimą arba asmeninio pokalbio su prašymą išduoti vizą pateikusiu asmeniu bendrai taisyklei, taip pat informacijos apie prašymą išduoti vizą teikimui, kelionės dokumentų pripažinimui, pragyvenimui pakankamų lėšų įrodymui, atsisakymui leisti atvykti į Azerbaidžano Respublikos teritoriją, išsiuntimo iš šalies priemonėms.

Toliau taikomos kitos pagal Azerbaidžano Respublikos nacionalinę teisę leidžiamos lanksčios vizų išdavimo sąlygos, jeigu jomis prašymą išduoti vizą pateikiančiam asmeniui nustatoma palankesnė tvarka. Pavyzdžiui, toliau bus taikomos Azerbaidžano Respublikos įstatymo dėl valstybinių mokesčių 17 straipsnio 2 dalies nuostatos, kuriomis leidžiama netaikyti vizos mokesčio, ir Azerbaidžano Respublikos migracijos kodekso 38 straipsnio nuostatos, kuriomis leidžiama išduoti elektronines visas.

Net jeigu tenkinamos susitarime numatytos sąlygos, pavyzdžiui, prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo pateikia 4 straipsnyje nurodytoms keliautojų kategorijoms nustatytą kelionės tikslą patvirtinantį dokumentą, gali būti atsisakyta išduoti vizą, jeigu netenkinamos Azerbaidžano Respublikos migracijos kodekso 36 straipsnyje nustatytos sąlygos (išskyrus jo 36 straipsnio 1 dalies 7 punktą) arba Azerbaidžano Respublikos migracijos kodekso 16 straipsnyje išvardytų aplinkybių atveju.

¹ Azerbaidžano Respublikos migracijos kodeksas priimtas 2013 m. liepos 2 d. Azerbaidžano Respublikos įstatymu Nr. 713-IVQ ir įsigaliojo 2013 m. rugpjūčio 1 d.

1.3. Vizų rūšys, kurios patenka į susitarimo taikymo sritį

Susitarimo 3 straipsnio d punkte „viza“ apibrėžta kaip „valstybės narės arba Azerbaidžano Respublikos išduotas leidimas vykti tranzitu per valstybių narių arba Azerbaidžano Respublikos teritoriją arba per 180 dienų laikotarpį į tą teritoriją atvykti numatytam laikui, kuris yra ne ilgesnis kaip 90 dienų.“

Susitarime nustatyta supaprastinta tvarka taikoma ir vienodoms vizoms, galiojančioms visoje valstybių narių teritorijoje, ir riboto teritorinio galiojimo vizoms.

Susitarimu nustatyta supaprastinta tvarka taikoma visoms Azerbaidžano Respublikos migracijos kodekso 5 skyriuje nurodytoms vizoms.

1.4. Viza nustatyto leidžiamo buvimo trukmės apskaičiavimas

Šengenų sienų kodekse trumpalaikio buvimo sąvoka suformuluota taip: „kurio bendra trukmė neviršija 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį, kai laikoma, kad kiekviena tokio buvimo diena įeina į 180 dienų laikotarpį“.

Ši apibrėžtis taip pat taikoma Azerbaidžano Respublikos trumpalaikėms vizoms, išduotoms laikantis susitarimo.

Atvykimo diena bus laikoma pirma buvimo valstybių narių teritorijoje diena, o išvykimo diena – paskutinė buvimo valstybių narių teritorijoje diena. Sąvoka „bet kuris“ reiškia, kad taikomas „slenkantis“ 180 dienų ataskaitinis laikotarpis, kai atsižvelgiama į kiekvieną buvimo dieną per praėjusį 180 dienų laikotarpį, siekiant patikrinti, ar ir toliau tenkinamas 90 dienų per 180 dienų laikotarpį reikalavimas. Tai reiškia, kad, jei valstybių narių teritorijoje nebūnama nepertraukiamą 90 dienų laikotarpį, galima skaičiuoti naują buvimo iki 90 dienų laikotarpį.

Trumpalaikio buvimo skaičiuoklę, kuria galima apskaičiuoti pagal naujas taisykles leidžiamo buvimo laikotarpį, galima rasti internete adresu http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Toliau pateikiamas buvimo trukmės apskaičiavimo pagal dabartinę apibrėžtį pavyzdys.

Asmuo, turintis daugkartinę vizą vieniems metams (2014 m. balandžio 18 d. – 2015 m. balandžio 18 d.), pirmą kartą į šalį atvyksta 2014 m. balandžio 19 d. ir joje būna tris dienas. Tuomet tas pats asmuo dar kartą atvyksta 2014 m. birželio 18 d. ir būna 86 dienas. Kokia yra padėtis konkrečiomis datomis? Kada tam asmeniui bus vėl leista atvykti?

2014 m. rugsėjo 11 d.: per pastarąsias 180 dienų (2014 m. kovo 16 d. – 2014 m. rugsėjo 11 d.) asmuo išbuvo tris dienas (2014 m. balandžio 19–21 d.) ir dar 86 dienas (2014 m. birželio 18 d. – 2014 m. rugsėjo 11 d.) = 89 dienos, taigi leistino buvimo trukmė neviršyta. Asmuo šalyje gali būti dar vieną dieną.

Nuo 2014 m. spalio 16 d.: asmuo gali atvykti ir būti dar tris dienas (2014 m. spalio 16 d. buvimo nuo 2014 m. balandžio 19 d. laikotarpis nebeaktualus (nepatenka į 180 dienų laikotarpį); 2014 m. spalio 17 d. buvimo nuo 2014 m. balandžio 20 d. laikotarpis nebeaktualus (nepatenka į 180 dienų laikotarpį ir t. t.).

Nuo 2014 m. gruodžio 15 d.: asmuo gali atvykti ir būti dar 86 dienas (2014 m. gruodžio 15 d. buvimo nuo 2014 m. birželio 18 d. laikotarpis nebeaktualus (nepatenka į 180 dienų laikotarpį); 2014 m. gruodžio 16 d. buvimas 2014 m. birželio 16 d. nebeaktualus ir t. t.

- 1.5. Padėtis, susijusi su valstybėmis narėmis, kurios taiko dar ne visas Šengeno *acquis* nuostatas, valstybėmis narėmis, kurios nedalyvauja vykdant Sąjungos bendrą vizų politiką, ir asocijuotosiomis šalimis

Valstybėms narėms, kurios į Sąjungą įstojo 2004 m. (Čekija, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija), 2007 m. (Bulgarija ir Rumunija) ir 2013 m. (Kroatija), susitarimas privalomas nuo jo įsigaliojimo dienos.

Bulgarija, Kroatija, Kipras ir Rumunija įgyvendina dar ne visas Šengeno *acquis* nuostatas. Šios šalys ir toliau išduos nacionalines vizas, galiojančias tik jų teritorijoje. Toms valstybėms narėms visiškai įgyvendinus Šengeno *acquis*, jos taikys susitarimą visa apimtimi.

Visiems klausimams, nepriskiriamiems į Susitarimo taikymo sritį, nacionalinė teisė ir toliau taikoma iki tos dienos, kai tos valstybės narės visiškai įgyvendins Šengeno *acquis*. Nuo tos dienos klausimams, kurie neregamentuojami susitarimu, galioja Šengeno taisyklės ir (arba) nacionalinė teisė.

Bulgarija, Kroatija, Kipras ir Rumunija gali pripažinti visų Šengeno valstybių narių bei asocijuotųjų šalių leidimus gyventi, D kategorijos vizas ir trumpalaikes vizas, išduotas trumpalaikiam buvimui jų teritorijoje¹.

Pagal Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo dėl laipsniško bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo 21 straipsnį visos tos Konvencijos šalys turi pripažinti, kad viena kitos išduotos ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi galioja trumpalaikiam buvimui viena kitos teritorijoje. Šios Konvencijos šalys ir asocijuotosios šalys pripažįsta viena kitos išduotus leidimus gyventi, D kategorijos vizas ir trumpalaikes vizas, reikalingas atvykimui ir trumpam buvimui.

Susitarimas netaikomas Danijai, Airijai ir Jungtinei Karalystei, tačiau prie jo pridėtos bendros deklaracijos, kuriose išreikštas tų valstybių narių pageidavimas su Azerbaidžano Respublika sudaryti dvišalius susitarimus dėl vizų režimo supaprastinimo.

Nors Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Šveicarija yra asocijuotosios Šengeno susitarimo šalys, joms susitarimas netaikomas. Vis dėlto prie susitarimo pridėta bendra deklaracija dėl šių asocijuotųjų Šengeno susitarimo šalių pageidavimo nedelsiant su Azerbaidžano Respublika sudaryti dvišalius susitarimus dėl trumpalaikių vizų išdavimo režimo supaprastinimo.

¹ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 565/2014/ES, kuriuo nustatoma supaprastinta asmenų kontrolės prie išorės sienų tvarka, grindžiama vienašališku Bulgarijos, Kroatijos, Kipro ir Rumunijos tam tikrų dokumentų pripažinimu lygiaverčiais jų išduodamoms nacionalinėms vizoms tranzito per jų teritoriją arba buvimo joje ne ilgiau kaip 90 per bet kurį 180 dienų laikotarpį tikslu ir panaikinami sprendimai Nr. 895/2006/EB ir Nr. 582/2008/EB (ES OL L 157, 2014 5 27, p. 23). Nesant diplomatinių santykių, Kipras šiuo metu netaiko 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimo Nr. 565/2014/ES nuostatų Azerbaidžano pasų (išskyrus diplomatinčius pasus) turėtojams.

Azerbaidžano Respublikos Vyriausybė ir Norvegijos Karalystės Vyriausybė 2013 m. gruodžio 3 d. pasirašė Susitarimą dėl vizų režimo supaprastinimo, kuris įsigaliojo 2015 m. birželio 1 d. Azerbaidžano Respublikos Vyriausybė ir Šveicarijos Federalinė Taryba 2016 m. spalio 10 d. pasirašė Susitarimą dėl vizų režimo supaprastinimo, kuris įsigaliojo 2017 m. balandžio 1 d. Be to, 2017 m. vasario 15 d. įsigaliojo Azerbaidžano Respublikos Vyriausybės ir Lichtenšteino Kunigaikštystės Vyriausybės Susitarimas dėl abipusio taisyklių taikymo, kuris paminėtas Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos susitarime dėl vizų režimo supaprastinimo.

1.6. Susitarimas ir dvišaliai susitarimai

Susitarimo 13 straipsnyje nustatyta:

„Nuo šio susitarimo įsigaliojimo dienos jo nuostatos yra viršesnės už visų dvišalių arba daugiašalių sutarčių ar susitarimų, sudarytų tarp atskirų valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos, nuostatas tiek, kiek šių sutarčių ar susitarimų nuostatos apima klausimus, reglamentuojamus šiuo susitarimu.“

Nuo susitarimo įsigaliojimo dienos nustojo galioti valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos sudarytų dvišalių susitarimų nuostatos dėl klausimų, priskiriamų susitarimo taikymo sričiai. Pagal Sąjungos teisę valstybės narės turi imtis būtinų priemonių, kad pašalintų savo dvišalių susitarimų ir susitarimo nesuderinamumą.

Jeigu valstybė narė sudarė dvišalį susitarimą arba sutartį su Azerbaidžano Respublika dėl klausimų, nepatenkančių į susitarimo taikymo sritį, pavyzdžiui, dėl galimybės netaikyti vizos reikalavimo tarnybinių pasų turėtojams, įsigaliojus susitarimui ta išimtis būtų taikoma toliau.

Dvišalius susitarimus su Azerbaidžano Respublika, kuriuose numatyta netaikyti vizos reikalavimo tarnybinių pasų turėtojams, yra sudariusios šios valstybės narės: Austrija, Bulgarija, Italija, Latvija, Kroatija, Portugalija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija ir Vengrija¹.

Valstybės narės tarnybinių pasų turėtojams taikoma vizų režimo išimtis galioja tik kelionėms šios valstybės narės teritorijoje, bet ne kelionėms į kitas Šengeno erdvei priklausančias valstybes nars.

II. KONKREČIOS NUOSTATOS

2.1. Visiems prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims galiojančios taisyklės

Primenama, kad toliau nurodytos lengvatos, susijusios su vizos mokesčiu, prašymų išduoti vizą tvarkymo procedūrų trukme, išvykimu, jeigu buvo prarasti arba pavogti dokumentai, ir vizos pratėsimu išskirtinėmis aplinkybėmis, taikomos visiems prašymą išduoti vizą pateikiantiems Azerbaidžano Respublikos arba valstybės narės piliečiams ir vizos turėtojams, kuriems taikomas susitarimas, įskaitant turistus.

¹ Vizos reikalavimas netaikomas pagal Reglamento (EB) Nr. 539/2001 4 straipsnio 1 dalį.

2.1.1. Prašymo išduoti vizą tvarkymo mokestis

Susitarimo 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„1. Prašymo išduoti vizą tvarkymo mokestis yra 35 EUR“.

Pagal susitarimo 6 straipsnio 1 dalį prašymo išduoti vizą tvarkymo mokestis yra 35 EUR. Tas mokestis taikomas visiems Azerbaidžano Respublikos ar Sąjungos piliečiams, pateikusiems prašymą išduoti trumpalaikę vizą (įskaitant turistus), neatsižvelgiant į atvykimų skaičių.

Susitarimo 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„2. Nedarant poveikio šio straipsnio 3 daliai, nuo prašymo išduoti vizą tvarkymo mokesčio atleidžiami šių kategorijų asmenys:

- a) Europos Sąjungos piliečių, teisėtai gyvenančių Azerbaidžano Respublikos teritorijoje arba Azerbaidžano Respublikos piliečių, teisėtai gyvenančių valstybių narių teritorijoje, arba Europos Sąjungos piliečių, gyvenančių valstybės narės, kurios piliečiai jie yra, teritorijoje, ir Azerbaidžano Respublikos piliečių, gyvenančių Azerbaidžano Respublikos teritorijoje, artimi giminaičiai – sutuoktiniai, vaikai (įskaitant įvaikius), tėvai (įskaitant globėjus), seneliai ir vaikaičiai;

- b) oficialių delegacijų nariai, įskaitant nuolatinius oficialių delegacijų narius, kurie pagal oficialų valstybėms narėms, Europos Sąjungai ar Azerbaidžano Respublikai adresuotą kvietimą dalyvaus oficialiuose susitikimuose, konsultacijose, derybose arba mainų programose, taip pat renginiuose, kuriuos Azerbaidžano Respublikos arba kurios nors iš valstybių narių teritorijoje organizuoja tarpvalstybinės organizacijos;
- c) mokiniai, studentai, aukštesniųjų studijų pakopų studentai ir lydintieji mokytojai, kurie vyksta studijų arba mokymo tikslais, įskaitant mainų programas ir kitokią su mokyklomis susijusią veiklą;
- d) neįgalieji ir, jei reikia, juos lydintys asmenys;“.

Kad nebūtų imamas vizos mokestis, reikėtų pateikti dokumentus, kad abu prašymus išduoti vizą pateikiantys asmenys priklauso šiai kategorijai. Tais atvejais, kai prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens negalia akivaizdi (aklieji, galūnių netekę asmenys), pakanka konsulinės įstaigos vizualaus pripažinimo.

Pagrįstais atvejais prašymą išduoti vizą gali pateikti neįgaliojo atstovas ar globėjas;

„e) tarptautinių sporto renginių dalyviai ir juos lydintys asmenys, einantys profesines pareigas;“. (Pastaba. Sirgaliai nebus laikomi lydinčiaisiais asmenimis);

- f) mokslo, kultūros ir meno veikloje, įskaitant universitetų ir kitokias mainų programas, dalyvaujantys asmenys;
- g) asmenys, pateikę dokumentus, įrodančius jų kelionės būtinybę dėl humanitarinių priežasčių, įskaitant skubios medicininės pagalbos gavimą, ir tokį asmenį lydintis asmuo, arba asmenys, vykstantys į artimo giminaičio laidotuves arba norintys aplankyti sunkiai sergantį artimą giminaitį;
- h) pilietinės visuomenės organizacijų atstovai, kai vykstama mokymosi, seminarų, konferencijų tikslais, įskaitant mainų programas;“.

Kad iš šios kategorijos nebūtų imamas vizos mokestis, prašymą išduoti vizą pateikiantys asmenys turi pateikti dokumentus, kuriais patvirtinama, kad jie yra valstybėse narėse arba Azerbaidžano Respublikoje registruotų pilietinės visuomenės organizacijų arba ne pelno organizacijų nariai – žr. susitarimo 4 straipsnį.

„i) pensininkai;“.

Kad iš šios kategorijos nebūtų imamas vizos mokestis, prašymą išduoti vizą pateikiantys asmenys turi pateikti savo, kaip pensininko, statusą patvirtinančius dokumentus. Nuo šio mokesčio neatleidžiama tais atvejais, kai kelionės tikslas yra mokama veikla;

„j) vaikai iki 12 metų;

k) žurnalistai ir juos lydintys techniniai darbuotojai, atliekantys profesines pareigas;“.

Kad iš šios kategorijos nebūtų imamas vizos mokestis, prašymą išduoti vizą pateikiantys asmenys turi pateikti dokumentus, kuriais patvirtinama, kad jie yra žurnalistų arba žiniasklaidos darbuotojų profesinių organizacijų nariai – žr. susitarimo 4 straipsnį.

Valstybių narių atveju iš pirmiau nurodytų kategorijų asmenų mokestis neimamas. Be to, pagal Vizų kodekso 16 straipsnio 4 dalį reikalavimas mokėti vizos mokestį taip pat netaikomas šių kategorijų asmenims:

- trečiųjų šalių mokslo darbuotojams, Europos Sąjungoje keliaujantiems mokslinių tyrimų vykdymo tikslais, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijoje 2005/761/EB¹;
- ne pelno organizacijų atstovams, jaunesniems nei 25 metų amžiaus, dalyvaujantiems seminaruose, konferencijose, sporto, kultūros ar švietimo renginiuose, kuriuos organizuoja ne pelno organizacijos.

Vizų kodekso 16 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad:

- „6. Atskirais atvejais mokėtina vizos mokesčio suma gali būti neimama arba sumažinama, kai šia priemone skatinami kultūriniai ar sportiniai interesai bei interesai užsienio politikos bei vystymosi politikos srityse ir kitose esminių visuomeninės svarbos interesų srityse arba dėl humanitarinių priežasčių.“

¹ 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija 2005/761/EB, siekiant supaprastinti valstybių narių vykdomą vienodų trumpalaikių vizų išdavimą trečiųjų šalių mokslo darbuotojams, keliaujantiems Bendrijoje mokslinių tyrimų vykdymo tikslais (ES OL L 289, 2005 11 3, p. 23).

Vizų kodekso 16 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad vizos mokestis mokamas eurai, trečiosios šalies, kurioje pateikiamas prašymas, nacionaline valiuta arba toje šalyje paprastai naudojama valiuta ir nėra grąžinamas, išskyrus atvejus, kai prašymas yra nepriimtinas arba konsulas nėra kompetentingas.

Siekiant išvengti neatitikimų, dėl kurių galėtų būti ieškoma palankiausių vizos išdavimo sąlygų, valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos Azerbaidžano Respublikoje turėtų siekti visiems prašymą išduoti vizą pateikiantiems Azerbaidžano piliečiams nustatyti panašų vizos mokestį, kai mokestis imamas užsienio valiuta.

Panašiai Azerbaidžano Respublikos atveju, pagal Azerbaidžano Respublikos įstatymo dėl valstybinių mokesčių 17 straipsnio 2 dalį mokestis neimamas iš šių kategorijų užsienio piliečių:

- valstybinių delegacijų narių ir pareigūnų;
- tarptautinių humanitarinės pagalbos organizacijų atstovų Azerbaidžano Respublikoje;
- asmenų, kurie studijuoja arba užsiima pedagogine veikla pagal valstybines programas;
- asmenų, keliaujančių gynybos tikslais.

Prašymą išduoti vizą pateikiantiems Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams bus išduodamas sumokėto vizos mokesčio kvitas.

Susitarimo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„3. Jei išduodama vizas valstybė narė arba Azerbaidžano Respublika bendradarbiauja su išorės paslaugų teikėju, jis gali imti aptarnavimo mokestį. Šis mokestis proporcingas išorės paslaugų teikėjo išlaidoms, patirtoms teikiant paslaugą, ir neviršija 30 EUR. Valstybės narės ir Azerbaidžano Respublika visiems prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims palieka galimybę tiesiogiai teikti prašymus jų konsulatuose.

Bendradarbiaudamas su Sąjunga išorės paslaugų teikėjas vykdo veiklą laikydamasis Vizų kodekso ir visapusiškai laikydamasis Azerbaidžano Respublikos teisės aktų.

Bendradarbiaudamas su Azerbaidžano Respublika, išorės paslaugų teikėjas vykdo veiklą laikydamasis Azerbaidžano Respublikos ir ES valstybių narių teisės aktų.“

Vizų kodekso 43 straipsnyje pateikiama išsami informacija apie bendradarbiavimo su išorės paslaugų teikėjais tvarka ir jų užduotis.

2.1.2. Prašymų išduoti vizą tvarkymo procedūrų trukmė

Susitarimo 7 straipsnyje nustatyta:

- „1. Valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos priima sprendimą dėl prašymo išduoti vizą per 10 kalendorinių dienų nuo prašymo ir vizai išduoti reikalingų dokumentų gavimo.
2. Atskirais atvejais, t. y. jeigu reikalingas išsamesnis prašymo nagrinėjimas, sprendimo dėl prašymo išduoti vizą priėmimo laikotarpis gali būti pratęstas iki 30 kalendorinių dienų.
3. Skubiais atvejais sprendimo dėl prašymo išduoti vizą priėmimo laikotarpis gali būti sutrumpintas iki 2 arba mažiau darbo dienų.“

Iš esmės sprendimas dėl prašymo išduoti vizą bus priimamas per 10 kalendorinių dienų nuo priimtino prašymo išduoti vizą pateikimo dienos.

Atskirais atvejais, t. y. kai prašymą reikia išnagrinėti išsamiau, arba atstovavimo atveju, kai konsultuojamasi su atstovaujamosios valstybės narės valdžios institucijomis, tas laikotarpis gali būti pratęstas iki 30 kalendorinių dienų.

Visi tie terminai pradedami skaičiuoti tik nuo tada, kai parengiama išduoti vizą prašymo byla, t. y. nuo prašymo išduoti vizą ir patvirtinamųjų dokumentų gavimo dienos.

Paprastai diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose, kuriose veikia susitikimo paskyrimo sistema, laikas iki susitikimo neskaičiuojamas kaip prašymo nagrinėjimo laikas. Šis klausimas, taip pat kitos praktinės prašymo išduoti vizą pateikimo sąlygos, reglamentuojamos Vizų kodekso 9 straipsnio ir Azerbaidžano Respublikos migracijos kodekso bendrosiomis taisyklėmis.

Susitarimo 7 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Jei reikalaujama, kad prašymai išduoti vizą būtų pateikiami susitarus dėl susitikimo, toks susitikimas paprastai turi įvykti per dvi savaites nuo tos dienos, kai jo buvo paprašyta.“

„Pagrįstais skubiais atvejais“ (kai dėl priežasčių, kurių prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo negalėjo numatyti, prašymo išduoti vizą nebuvo galima pateikti anksčiau)

„konsulatas gali leisti prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims pateikti jį nesusitarus dėl susitikimo arba susitikimas paskiriamas nedelsiant.“

Siekiant įgyvendinti susitarimo 7 straipsnio 3 dalį, nustatant susitikimo laiką reikėtų atsižvelgti į galimą skubą, kurios gali paprašyti prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo. Sprendimą sutrumpinti sprendimo dėl prašymo išduoti vizą priėmimo laikotarpį priima konsulinis pareigūnas.

2.1.3. Išvykimas iš šalies, jeigu buvo prarasti arba pavogti asmens tapatybės dokumentai

Susitarimo 8 straipsnyje nustatyta:

„Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiai, pametę savo asmens tapatybės dokumentus arba iš kurių šie dokumentai buvo pavogti jiems lankantis Azerbaidžano Respublikos arba valstybių narių teritorijoje, gali išvykti iš Azerbaidžano Respublikos arba valstybių narių teritorijos be vizos arba kitokio leidimo, pateikę galiojančius asmens tapatybės dokumentus, suteikiančius teisę kirsti sieną, išduotus valstybių narių arba Azerbaidžano Respublikos diplomatinėjų atstovybių arba konsulinėjų įstaigų.“

Jeigu asmens tapatybės dokumentai prarandami arba pavagiami, iš Azerbaidžano Respublikos arba Šengeno erdvės bus galima išvykti pateikus diplomatinėjų atstovybių arba konsulinėjų įstaigų išduotus galiojančius asmens tapatybės dokumentus, kuriais vizų turėtojams suteikiama teisė kirsti sieną. Priimančiosios šalies valdžios institucijos negali tikėtis, kad vizos turėtojas arba konsulinė įstaiga pateiks papildomus dokumentus ar leidimus arba vykdys papildomus formalumus.

2.1.4. Vizos galiojimo pratęsimas išskirtinėmis aplinkybėmis

Susitarimo 9 straipsnyje nustatyta:

„Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams, kurie neturi galimybės išvykti iš Azerbaidžano Respublikos arba valstybių narių teritorijos iki jų vizoje nurodytos datos dėl *force majeure* priežasčių, jiems išduotų vizų galiojimo ir (arba) buvimo terminas pratęsiamas nemokamai pagal Azerbaidžano Respublikos arba priimančiosios valstybės narės teisės aktus laikotarpiui, kuris reikalingas grįžimui į valstybę, kurioje jie gyvena.“

Dėl galimybės pratęsti vizos galiojimą dėl pagrįstų asmeninių priežasčių, kai vizos turėtojas negali išvykti iš valstybės narės teritorijos iki vizos įklijoje nurodytos datos, taikomos Vizų kodekso 33 straipsnio nuostatos, jei jos yra suderinamos su susitarimu. Tačiau, pagal susitarimą visa nemokamai pratęsiama dėl *force majeure* arba humanitarinių priežasčių.

Azerbaidžano Respublikos atveju Migracijos kodeksu remiamasi sprendžiant klausimus, susijusius su užsieniečių laikino buvimo Azerbaidžano Respublikoje laikotarpio pratęsimu.

Sprendimas dėl užsieniečių laikino buvimo Azerbaidžano Respublikoje laikotarpio pratęsimu yra oficialus dokumentas, kuriuo užsieniečiams suteikiama teisė laikinai būti Azerbaidžano Respublikoje.

Užsieniečiai, kurių laikino buvimo Azerbaidžano Respublikoje laikotarpis buvo pratęstas, pateikę savo pasą arba kitą teisę kirsti sieną suteikiantį dokumentą ir sprendimą dėl laikino buvimo šalyje laikotarpio pratęsimu gali išvykti iš šalies per valstybės sienos perėjimo punktus.

2.2. Taisyklės, taikomos kai kurių kategorijų prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims

2.2.1. Kelionės tikslą patvirtinantys dokumentai

Iš visų susitarimo 4 straipsnio 1 dalyje išvardytų kategorijų asmenų bus reikalaujama pateikti tik nurodytus kelionės tikslą patvirtinančius dokumentus. Kaip nustatyta susitarimo 4 straipsnio 3 dalyje, nebus reikalaujama jokio kito kelionės tikslo pagrindimo, kvietimo arba patvirtinimo.

Tačiau tai nereiškia, kad nebus taikomas bendras reikalavimas asmeniškai pateikti prašymą išduoti vizą arba dokumentus, kuriais patvirtinamas pavyzdžiui, pragyvenimo šaltinis.

Jei atskirais atvejais išlieka abejonių dėl kelionės tikslą patvirtinančio dokumento autentiškumo, pagal Vizų kodekso 21 straipsnio 8 dalį ir Azerbaidžano Respublikos migracijos kodeksą prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo gali būti kviečiamas atvykti į ambasadą ir (arba) konsulatą papildomo pokalbio, per kurį tam prašymą išduoti vizą pateikiančiam asmeniui gali būti pateikiama klausimų dėl faktinio kelionės tikslo arba ketinimo grįžti. Tokiais atskirais atvejais prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo gali pats savanoriškai arba konsulinio pareigūno prašymu pateikti papildomų dokumentų. Tačiau tokia praktika neturi būti taikoma sistemingai ir ją atidžiai stebės Jungtinis komitetas.

Paprastai kartu su prašymu išduoti vizą bus pateikiamas susitarimo 4 straipsnio 1 dalyje reikalaujamo dokumento originalas. Vis dėlto konsulas gali pradėti nagrinėti prašymą išduoti vizą remdamasis dokumento faksimile arba kopijomis. Nepaisant to, konsulas gali paprašyti dokumento originalo, kai pateikiamas pirmasis prašymas išduoti vizą; dokumento originalo taip pat bus prašoma atskirais atvejais, jeigu kyla kokių nors abejonių.

Susitarimo 4 straipsnyje nepaminėtų kategorijų asmenims (pavyzdžiui, turistams) toliau taikomos šiuo metu galiojančios taisyklės, susijusios su kelionės tikslą patvirtinančiais dokumentais. Šios taisyklės taip pat taikomos dokumentams dėl tėvų sutikimo, reikalingo jaunesnių kaip 18 metų amžiaus vaikų kelionių atveju.

Klausimams, nepatenkantiems į šio susitarimo taikymo sritį, kaip antai kelionės dokumentų pripažinimas ir su grįžimu susijusios garantijos ir pakankamos pragyvenimo lėšos, taikomos Šengeno taisyklės ir nacionalinė teisė.

Susitarimo 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad:

„1. Šių kategorijų Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiams pakanka toliau išvardytų dokumentų vykimo į kitą susitariančiąją šalį tikslui pagrįsti:

- a) artimiems giminaičiams – sutuoktiniams, vaikams (įskaitant įvaikius), tėvams (įskaitant globėjus), seneliams ir vaikaičiams, lankantiems Europos Sąjungos piliečius, teisėtai gyvenančius Azerbaidžano Respublikos teritorijoje arba Azerbaidžano Respublikos piliečius, teisėtai gyvenančius valstybėse narėse, arba Europos Sąjungos piliečius, gyvenančius valstybės narės, kurios piliečiai jie yra, teritorijoje, arba Azerbaidžano Respublikos piliečius, gyvenančius Azerbaidžano Respublikos teritorijoje:

– priimančiojo asmens raštiško kvietimo;“.

Kviečiančiojo asmens parašo autentiškumą turi patvirtinti kompetentinga institucija, remdamasi gyvenamosios šalies nacionalinės teisės aktais. Kvietimą turėtų patvirtinti kompetentingos institucijos.

Ši nuostata taip pat taikoma diplomatinių atstovybių ir konsulatų darbuotojų giminaičiams, vykstantiems į valstybių narių arba Azerbaidžano Respublikos teritoriją šeimos narių lankymo tikslu ne ilgesniam nei 90 dienų laikotarpiui, tačiau jiems nereikia patvirtinti teisėto gyvenimo šalyje ir giminystės ryšių.

- „b) nedarant poveikio 10 straipsniui, oficialių delegacijų nariams, įskaitant šių delegacijų nuolatinius narius, kurie pagal oficialų valstybėms narėms, Europos Sąjungai ar Azerbaidžano Respublikai adresuotą kvietimą dalyvauja oficialiuose susitikimuose, konsultacijose, derybose arba mainų programose, taip pat renginiuose, kuriuos Azerbaidžano Respublikos arba kurios nors iš valstybių narių teritorijoje organizuoja tarpvyriausybinės organizacijos;
- valstybės narės arba Azerbaidžano Respublikos kompetentingos institucijos arba Europos Sąjungos institucijos laiško, patvirtinančio, kad vizos prašantis asmuo yra atitinkamai jos delegacijos narys arba nuolatinis jos delegacijos narys, vykstantis į kitos Šalies teritoriją dalyvauti pirmiau minėtuose renginiuose, kartu su oficialaus kvietimo kopija;“.

Kompetentingos valdžios institucijos laiške, patvirtinančiame, kad prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo yra jos delegacijos narys, vykstantis į kitos šalies teritoriją dalyvauti oficialiame renginyje, turi būti nurodyti prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens vardas ir pavardė. Oficialiame kvietime nebūtina nurodyti prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens vardo ir pavardės, tačiau to gali reikėti tuo atveju, jeigu kvietimas skirtas konkrečiam asmeniui.

Ta nuostata taikoma oficialių delegacijų nariams, neatsižvelgiant į jų turimo paso rūšį (tarnybinis ar paprastas pasas).

„c) verslininkams ir verslo organizacijų atstovams:

- priimančiojo juridinio asmens arba įmonės, organizacijos arba tokio juridinio asmens arba įmonės biuro arba filialo, Azerbaidžano Respublikos arba valstybių narių valstybinės ar vietos valdžios institucijos arba organizacinio komiteto arba prekybos ir pramonės parodų, konferencijų ir simpoziumų, rengiamų Azerbaidžano Respublikos arba vienos iš valstybių narių teritorijoje, raštiško kvietimo, patvirtinto kompetentingos valdžios institucijos pagal nacionalinės teisės aktus;“.

Be to, kas minėta pirmiau, nacionalinis įmonių registras išduos dokumentą, patvirtinantį verslo organizacijų egzistavimą.

„d) vairuotojams, vykdančioms tarptautinius krovinių ir keleivių pervežimus tarp Azerbaidžano Respublikos ir valstybių narių transporto priemonėmis, registruotomis valstybėse narėse arba Azerbaidžano Respublikoje:

- raštiško Azerbaidžano Respublikos nacionalinės vežėjų įmonės arba asociacijos (sąjungos) arba valstybių narių nacionalinių vežėjų asociacijų kvietimo dėl tarptautinių pervežimų keliais, kuriame nurodomas kelionių tikslas, maršrutas, trukmė ir dažnumas;“.

Nacionalinė vairuotojo kilmės šalies asociacija yra kompetentinga išduoti raštišką kvietimą. Raštiškus kvietimus taip pat gali išduoti valstybių narių nacionalinių asociacijų regioniniai ar kiti padaliniai.

„e) mokiniams, studentams, aukštesnės studijų pakopos studentams ir lydintiesiems mokytojams, kurie vyksta studijų arba mokymo tikslais, įskaitant mainų programas ir kitokią su mokyklomis susijusią veiklą:

- raštiško priimančiojo universiteto, akademijos, instituto, kolegijos arba mokyklos kvietimo arba pažymos dėl įtraukimo į studentų sąrašus, studento pažymėjimo arba lankytinų kursų pažymėjimo;“.

Studento pažymėjimas kaip kelionės tikslo patvirtinimas priimamas tik jeigu jį išdavė priimančysis universitetas, kolegija ar mokykla, kuriame vyks studijos arba mokymas.

„f) mokslo, akademinėje, kultūros ir meno veikloje, įskaitant universitetų ir kitokias mainų programas, dalyvaujantiems asmenims:

- priimančiosios organizacijos raštiško kvietimo dalyvauti tokioje veikloje;

g) žurnalistams ir juos lydintiems techniniams darbuotojams, einantiems profesines pareigas:

- profesinės organizacijos arba prašymą išduoti vizą teikiančio asmens darbdavio išduoto pažymėjimo arba kito dokumento, kuriuo patvirtinama, kad atitinkamas asmuo yra kvalifikuotas žurnalistas, ir kad kelionės tikslas – atlikti žurnalistinį darbą, arba kad šis asmuo yra žurnalistą lydintis techninis darbuotojas, einantis profesines pareigas;“.

Šiai kategorijai nepriklauso laisvai samdomi žurnalistai ir jų asistentai.

Turi būti pateikiamas profesinės žurnalistų organizacijos išduotas pažymėjimas arba prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens darbdavio dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo yra kvalifikuotas žurnalistas arba profesines pareigas atliekantis lydinčias asmuo, ir kuriame nurodoma, kad kelionės tikslas – atlikti arba padėti atlikti žurnalistinį darbą.

„h) tarptautinių sporto renginių dalyviams ir juos lydintiems asmenims, einantiems profesines pareigas:

- priimančiosios organizacijos, kompetentingos institucijos, valstybės narės arba Azerbaidžano Respublikos nacionalinės sporto federacijos, arba Azerbaidžano Respublikos nacionalinio olimpinio komiteto arba valstybių narių nacionalinių olimpinų komitetų raštiško kvietimo;“.

Tarptautinių sporto renginių atveju į lydinčių asmenų sąrašą bus įtraukiami tik profesines pareigas atliekantys sportininkus lydintys asmenys: treneriai, masažuotojai, vadybininkai, medicinos darbuotojai ir sporto klubų vadovai. Todėl sirgaliai nebus laikomi lydinčiais asmenimis.

„i) susigiminiavusių miestų organizuojamų oficialių mainų programų dalyviams:

- šių miestų administracijų vadovų (merų) raštiško kvietimo;“.

Savivaldybės, kurioje bus vykdoma miestų giminių avimosi veikla, administracijos vadovas arba priimančiojo miesto meras yra raštišką kvietimą išduoti kompetentingas savivaldybės administracijos vadovas arba miesto meras. Tai kategorijai priskiriami tik oficialiai susigiminiavę miestai.

„j) dėl medicininių priežasčių vykstantiems asmenims ir, jei reikia, juos lydintiems asmenims:

- oficialaus medicinos įstaigos dokumento, patvirtinančio, kad būtina medicininė priežiūra šioje institucijoje ir būtinas lydintysis asmuo, taip pat pakankamų lėšų mediciniam gydymui apmokėti įrodymo;“.

Turi būti pateikiamas medicinos įstaigos išduotas dokumentas, kuriuo patvirtinami trys aspektai: būtina medicininė priežiūra toje įstaigoje, būtinas lydintysis asmuo ir pakankamos lėšos mediciniam gydymui apmokėti, pvz., išankstinio apmokėjimo dokumentas.

„k) laisvųjų profesijų atstovams, dalyvaujantiems tarptautinėse parodose, konferencijose, simpoziumuose, seminaruose ar kituose panašiuose renginiuose, organizuojamuose Azerbaidžano Respublikos arba valstybių narių teritorijose:

- priimančiosios organizacijos raštiško kvietimo, kuriuo patvirtinama, kad atitinkamas asmuo dalyvauja renginyje;

l) pilietinės visuomenės organizacijų atstovams, kurie vyksta mokymosi, seminarų, konferencijų tikslais, įskaitant mainų programas:

- priimančiosios organizacijos raštiško kvietimo, patvirtinimo, kad asmuo yra pilietinės visuomenės organizacijos atstovas ir tokios organizacijos įsteigimo pažymėjimo iš atitinkamo registro, išduoto valstybinės valdžios institucijos, laikantis nacionalinės teisės nuostatų;“.

Turi būti pateiktas pilietinės visuomenės organizacijos dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad prašymą išduoti vizą teikiantis asmuo atstovauja tai organizacijai.

Šis susitarimas netaikomas atskiriems pilietinės visuomenės organizacijų nariams.

„m) į laidotuves vykstantiems giminaičiams:

- oficialaus dokumento, patvirtinančio mirties faktą, taip pat dokumento, kuriame nurodytas pareiškėjo ir palaidoto asmens giminystės arba kitoks ryšys;

n) lankantiems kariškių arba civilių kapus:

- oficialaus dokumento, patvirtinančio palaidojimo faktą ir tai, kad kapas yra išlikęs, taip pat pareiškėjo ir palaidoto asmens giminystės arba kitokio ryšio įrodymo.“.

Susitarime nėra konkrečiai nurodyta, kurios šalies institucijos turėtų išduoti pirmiau minėtą oficialų dokumentą – šalies, kurioje yra kapas, ar šalies, kurioje gyvena kapą norintis aplankyti asmuo. Turėtų būti pripažįstama, kad tokį oficialų dokumentą gali išduoti bet kurios šalies kompetentingos institucijos.

Turi būti pateiktas pirmiau minėtas oficialus dokumentas, patvirtinantis palaidojimo faktą ir tai, kad kapas yra išlikęs, ir dokumentas, kuriame nurodytas prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens ir palaidoto asmens giminystės arba kitoks ryšys.

Susitarimu nenustatomos jokios naujos fizinių ar juridinių asmenų, pateikiančių raštiškus kvietimus, atsakomybės taisyklės. Tokių kvietimų išdavimo siekiant sukčiauti atveju taikomi atitinkami Sąjungos ir (arba) nacionalinės teisės aktai.

2.2.2. Daugkartinių vizų išdavimas

Tais atvejais, kai prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo turi dažnai keliauti į valstybių narių ar Azerbaidžano Respublikos teritoriją, trumpalaikės vizos gali būti išduodamos keliems apsilankymams, jeigu bendra tų apsilankymų trukmė neviršija 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.

Susitarimo 5 straipsnyje nustatyta:

- „1. Valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos išduoda daugkartines vizas, kurios galioja ne ilgiau kaip penkerius metus, šių kategorijų piliečiams:
 - a) sutuoktiniams, vaikams (įskaitant įvaikius), kuriems nėra suėję 21 metai arba išlaikomiems, tėvams (įskaitant globėjus), lankantiems Europos Sąjungos piliečius, teisėtai gyvenančius Azerbaidžano Respublikos teritorijoje arba Azerbaidžano Respublikos piliečiams, teisėtai gyvenančius valstybių narių teritorijoje, arba Europos Sąjungos piliečius, gyvenančius valstybės narės, kurios piliečiai jie yra, teritorijoje, arba Azerbaidžano Respublikos piliečius, gyvenančius Azerbaidžano Respublikos teritorijoje;

- b) oficialių delegacijų nuolatiniams nariams, kurie pagal oficialų valstybėms narėms, Europos Sąjungai ar Azerbaidžano Respublikai adresuotą kvietimą reguliariai dalyvaus susitikimuose, konsultacijose, derybose arba mainų programose, taip pat renginiuose, kuriuos Azerbaidžano Respublikos arba kurios nors iš valstybių narių teritorijoje organizuoja tarpvyriausybės organizacijos;

Kai akivaizdu, kad keliauti dažnai arba reguliariai būtina arba ketinama trumpesnį laikotarpį, nukrypstant nuo pirmo sakinio išduodama daugkartinė viza, galiojanti tik atitinkamą laikotarpį, ypač jeigu:

- a punkte nurodytų asmenų atveju – teisėtai vienoje iš valstybių narių gyvenančių Azerbaidžano Respublikos piliečių, arba teisėtai Azerbaidžano Respublikoje gyvenančių Sąjungos piliečių leidimo teisėtai gyventi galiojimo trukmė,
- b punkte nurodytų asmenų atveju – nuolatinio oficialios delegacijos nario statuso galiojimo trukmė,

yra trumpesnė nei penkeri metai.“.

Atsižvelgiant į tų kategorijų asmenų profesinį statusą arba jų giminystės ryšius su Azerbaidžano Respublikos piliečiu, teisėtai gyvenančiu valstybių narių teritorijoje, Sąjungos piliečiu, teisėtai gyvenančiu Azerbaidžano Respublikoje, arba Sąjungos piliečiu, gyvenančiu valstybėje narėje, kurios pilietybę tas asmuo turi, jiems galima pagrįstai išduoti daugkartinę vizą, kuri galioja penkerius metus arba kurios galiojimo terminas neviršija tarnybinių įgaliojimų termino ar leidimo teisėtai gyventi galiojimo trukmės, jeigu šie laikotarpiai yra trumpesni nei penkeri metai.

Asmenys, kuriems taikomas susitarimo 5 straipsnio 1 dalies a punktas, turi pateikti dokumentus, kuriais patvirtinama kviečiančiojo asmens teisėta gyvenamoji vieta.

Asmenys, kuriems taikomas susitarimo 5 straipsnio 1 dalies b punktas, turėtų pateikti savo profesinio statuso ir tarnybinių įgaliojimų trukmės patvirtinimą.

Ta nuostata netaikoma asmenims, kuriems taikomas susitarimo 5 straipsnio 1 dalies b punktas, jeigu pagal susitarimą jiems netaikomas vizos reikalavimas, t. y. jeigu jie turi diplomatinį pasą.

Tais atvejais, kai akivaizdu, kad keliauti dažnai arba reguliariai būtina ar ketinama trumpesnį laikotarpį, daugkartinė visa galios tik šį laikotarpį.

„2. Valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos išduoda vienus metus galiojančias daugkartines vizas šių kategorijų piliečiams (su sąlyga, kad per praėjusius metus jie buvo gavę bent vieną vizą, pasinaudojo ja laikydamiesi lankomos valstybės teisės aktų, reglamentuojančių atvykimą ir buvimą jos teritorijoje):

- a) studentams ir aukštesnių studijų pakopų studentams, kurie reguliariai vyksta studijų arba mokymosi tikslais, taip pat pagal mainų programas;
- b) žurnalistams ir juos lydintiems techniniams darbuotojams, einantiems profesines pareigas;
- c) susigiminiavusių miestų organizuojamų oficialių mainų programų dalyviams;
- d) vairuotojams, vykdančioms tarptautinius krovinių ir keleivių pervežimus tarp Azerbaidžano Respublikos ir valstybių narių teritorijų transporto priemonėmis, registruotomis valstybėse narėse arba Azerbaidžano Respublikoje;
- e) asmenims, kuriems dėl medicininių priežasčių būtina reguliariai lankytis valstybėse narėse, ir, jei reikia, juos lydintiems asmenims;
- f) tarptautinėse parodose, konferencijose, simpoziumuose, seminaruose ar kituose panašiuose renginiuose dalyvaujantiems laisvųjų profesijų atstovams, kurie reguliariai vyksta į Azerbaidžano Respubliką arba valstybes nares;

- g) pilietinės visuomenės organizacijų atstovams, kurie reguliariai vyksta į Azerbaidžano Respubliką arba valstybes nares mokymosi, seminarų, konferencijų tikslais, įskaitant mainų programas;
- h) mokslo, kultūros ir meno veikloje, įskaitant universitetų ir kitokius mainus, dalyvaujantiems asmenims, kurie reguliariai vyksta į Azerbaidžano Respubliką arba valstybes nares;
- i) tarptautinių sporto renginių dalyviams ir juos lydintiems asmenims, einantiems profesines pareigas;
- j) oficialių delegacijų nariams, kurie pagal oficialų valstybėms narėms, Europos Sąjungai ar Azerbaidžano Respublikai adresuotą kvietimą reguliariai dalyvaus susitikimuose, konsultacijose, derybose arba mainų programose, taip pat renginiuose, kuriuos Azerbaidžano Respublikos arba kurios nors iš valstybių narių teritorijoje organizuoja tarpvalstybinės organizacijos;
- k) verslininkams ir verslo organizacijų atstovams, kurie reguliariai vyksta į Azerbaidžano Respubliką arba valstybes nares.

Kai akivaizdu, kad keliauti dažnai arba reguliariai būtina arba ketinama trumpesnį laikotarpį, nukrypstant nuo pirmo sakinio išduodama tik atitinkamą laikotarpį galiojanti daugkartinė viza.“.

Iš principo vienus metus galiojančios daugkartinės vizos bus išduodamos pirmiau nurodytų kategorijų prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims, jeigu per ankstesnius metus (12 mėnesių) prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo buvo gavęs bent vieną vizą, pasinaudojo ja laikydamasis lankomos (-ų) valstybės (-ių) teritorijoje (-ose) galiojančių teisės aktų (pavyzdžiui, asmuo neviršijo leistino buvimo trukmės) ir jeigu prašymas gauti daugkartinę vizą yra pagrįstas.

Tais atvejais, kai nėra pagrindo išduoti vienus metus galiojančią vizą, pavyzdžiui, jeigu mainų programa trunka trumpiau nei vienus metus arba asmeniui į keliones vykti reikia ne visus metus, vizos galiojimo trukmė bus trumpesnė nei vieni metai, su sąlyga, kad tenkinami kiti vizos išdavimo reikalavimai.

- „3. Valstybių narių ir Azerbaidžano Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos šio straipsnio 2 dalyje išvardytų kategorijų asmenims išduoda nuo 2 iki 5 metų galiojančias daugkartines vizas, su sąlyga, kad per praėjusius 2 metus jie pasinaudojo vienus metus galiojančia daugkartine viza laikydamiesi lankomos valstybės teisės aktų, reglamentuojančių atvykimą ir buvimą jos teritorijoje, išskyrus tuos atvejus, kai akivaizdu, kad keliauti dažnai arba reguliariai būtina arba ketinama trumpesnį laikotarpį – tuomet išduodama tik atitinkamą laikotarpį galiojanti daugkartinė viza.
4. Šio straipsnio 1–3 dalyse išvardytų asmenų visa buvimo valstybių narių arba Azerbaidžano Respublikos teritorijoje trukmė negali viršyti 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.“.

Ne mažiau kaip dvejus ir ne daugiau kaip penkerius metus galiojančios daugkartinės vizos bus išduodamos susitarimo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų kategorijų asmenims, pateikusiems prašymą išduoti vizą, su sąlyga, kad per praėjusius dvejus metus (24 mėnesius) jie pasinaudojo dviem vienus metus galiojančiomis daugkartinėmis vizomis laikydamiesi lankomos (-ų) valstybės (-ių) teritorijoje (-ose) galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių atvykimą ir buvimą, ir prašymas išduoti daugkartinę vizą tebėra pagrįstas. Reikia pažymėti, kad nuo dvejų iki penkerių metų galiojanti viza bus išduodama, tik jeigu prašymą išduoti vizą pateikiančiam asmeniui per ankstesnių dvejų metų laikotarpį (24 mėnesių) buvo išduotos dvi bent vienus metus galiojusios vizos ir jeigu tas asmuo tomis naudojosi laikydamasis lankomos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) teritorijoje galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių atvykimą ir buvimą. Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos, remdamosi kiekvieno prašymo išduoti vizą vertinimu, sprendžia, kokiam laikotarpiui – nuo dvejų iki penkerių metų – išduoti tas vizas.

Nėra prievolės išduoti daugkartinę vizą, jeigu prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo nepasinaudojo anksčiau išduota viza.

2.2.3. Diplomatinių pasų turėtojai

Susitarimo 10 straipsnyje nustatyta:

- „1. Europos Sąjungos ir Azerbaidžano Respublikos piliečiai, turintys galiojančius diplomatinius pasus, gali atvykti, išvykti arba vykti tranzitu per Azerbaidžano Respublikos arba valstybių narių teritoriją be vizų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje paminėti piliečiai Azerbaidžano Respublikos arba valstybių narių teritorijoje be vizos gali būti ne ilgiau kaip 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.“

Susitarimu nereglamentuojamos diplomatų skyrimo valstybėse narėse procedūros.

Taikoma įprasta akreditavimo procedūra.

III. BENDRADARBIAVIMAS KELIONĖS DOKUMENTŲ KLAUSIMAIS

Prie susitarimo pridėtoje bendroje deklaracijoje Šalys susitaria, kad Jungtinis komitetas turėtų įvertinti atitinkamų kelionės dokumentų saugumo lygio poveikį šio susitarimo veikimui. Šiuo tikslu Šalys susitarė reguliariai informuoti viena kitą apie priemones, kurių imtasi, siekiant, kad vienam asmeniui nebūtų išduodami keli kelionės dokumentai, apie priemones, kuriomis nustatomi kelionės dokumentų saugumo techniniai aspektai, ir apie priemones, susijusias su kelionės dokumentų išdavimo personalizavimo procesu.

IV. STATISTIKA

Kad Jungtinis komitetas galėtų veiksmingai stebėti, kaip įgyvendinamas susitarimas, valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos kas šešis mėnesius pateikia Komisijai to laikotarpio mėnesinius statistinius duomenis. Jei įmanoma, tuos statistinius duomenis reikėtų suskirstyti pagal mėnesius ir nurodyti:

- atmestų prašymų išduoti vizą skaičiumi;
- išduotų daugkartinių vizų skaičiumi;
- išduotų daugkartinių vizų galiojimo trukme;
- nemokamai išduotų vizų skaičiumi.